

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27 – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

3 Μαΐου 2023

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **2/6/2023**

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας εκπονούνται στο πλαίσιο του Κοινού Εναρμονισμένου Προγράμματος της Ε.Ε. για τις Έρευνες Επιχειρήσεων και Καταναλωτών (Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys) με τη στήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων της ΕΕ (Directorate General for Economic and Financial Affairs | DG ECFIN)

ΕΕ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Αμετάβλητος ο δείκτης οικονομικού κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Απρίλιο διατηρήθηκε αμετάβλητος τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη και διαμορφώθηκε εκ νέου στις 97,4 μονάδες στην ΕΕ και στις 99,3 μονάδες στην Ευρωζώνη από 99,2 τον προηγούμενο μήνα. Αν και υποχώρησαν οι προσδοκίες στη Βιομηχανία οι προσδοκίες στο Λιανικό εμπόριο και στις Υπηρεσίες βελτιώθηκαν όπως και η καταναλωτική εμπιστοσύνη, ενώ στις Κατασκευές διατηρήθηκαν σχεδόν αμετάβλητες. Στη Βιομηχανία συγκεκριμένα ο δείκτης υποχώρησε για τρίτο συνεχόμενο μήνα, παρουσιάζοντας περαιτέρω εξασθένηση των προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς 3 μήνες και επιδείνωση στις εκτιμήσεις του επιπέδου παραγγελιών, με διογκωμένα αποθέματα. Όσον αφορά στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, αυτή συνεχίζει την ανοδική της πορεία ανακάμπτοντας από το ιστορικά χαμηλό του Σεπτεμβρίου του 2022, καθώς οι καταναλωτές εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξοι ως προς την οικονομική κατάσταση της χώρας τους, περισσότερο πρόθυμοι να προβούν σε μείζονες αγορές, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική τους κατάσταση και οι προβλέψεις τους για την μελλοντική τους κατάσταση βελτιώνονται επίσης. Στο Λιανικό εμπόριο καταγράφεται μικρή βελτίωση που αντανακλά τις αισιόδοξες προβλέψεις για την μελλοντική κατάσταση των επιχειρήσεων, με τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται. Στις Υπηρεσίες οι προσδοκίες βελτιώθηκαν σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης των εκτιμήσεων της τρέχουσας κατάστασης και ζήτησης όπως και της μελλοντικής ζήτησης. Στις Κατασκευές, ο αντίστοιχος δείκτης εξασθένησε οριακά ως αποτέλεσμα της μικρής ενίσχυσης των προσδοκιών για την απασχόληση, με τις εκτιμήσεις του επιπέδου παραγγελιών να εξασθενούν. Όσον αφορά στις τάσεις στις έξι μεγαλύτερες οικονομίες, ο δείκτης ενισχύθηκε στην Ισπανία (+3,7) και σε μικρότερο βαθμό στην Πολωνία (+1,1) στην Γερμανία (+0,8) και στην Ιταλία (+0,3), ενώ εξασθένησε ήπια στην Ολλανδία (-1,6) και εντονότερα στην Γαλλία (-4,2). Αναλυτικότερα:

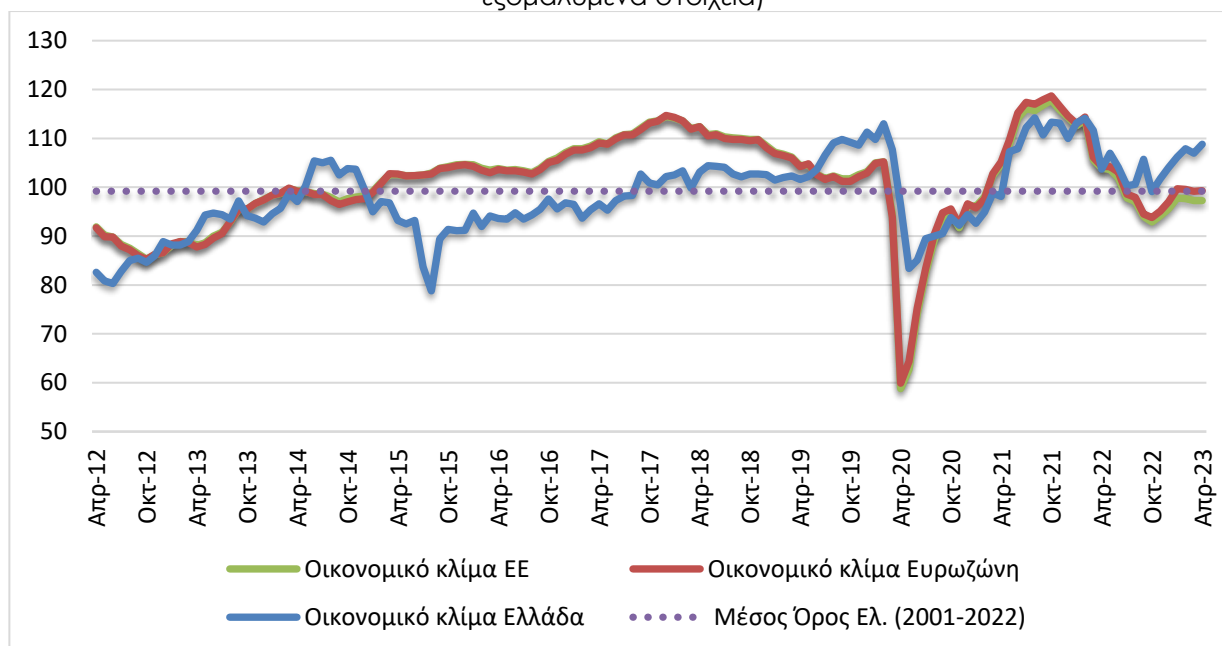
- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης προσδοκιών στην ΕΕ υποχώρησε στις -3,5 μονάδες, ενώ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στις -2,6 μονάδες. Οι προσδοκίες για την παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες εξασθένησαν τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη, όπως και οι προβλέψεις παραγγελιών και ζήτησης, καθώς τα αποθέματα κλιμακώθηκαν ήπια και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +8,0 μονάδες στην ΕΕ και στις +10,5 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητα τους ενισχύθηκαν ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης να βελτιώνονται αντίστοιχα και στις δυο ζώνες.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι δείκτες διαμορφώθηκαν στις -1,4 μονάδες στην ΕΕ και στις -1,0 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα εξασθενούν ήπια στην ΕΕ και διατηρούνται αμετάβλητες στην Ευρωζώνη, οι προβλέψεις για τις πωλήσεις ενισχύονται, ενώ τα αποθέματα αποκλιμακώνονται σε αμφότερες τις δύο ζώνες.
- Στις **Κατασκευές**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις -2,2 μονάδες στην ΕΕ και στις +1,0 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις για το επίπεδο εργασιών ενισχύονται οριακά.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2022	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
ΕΕ-27	59,7 (Απρ. 2020)	117,1 (Μάρ. 2000)	99,3	104,3	110,6	111,0	103,8	87,4	110,0	101,0		
Ευρωζώνη	60,9 (Απρ. 2020)	117,9 (ΙΟκτ. 2021)	99,3	104,0	110,5	110,8	103,6	88,0	110,7	101,8		
Ελλάδα	79,0 (Αυγ. 2015)	119,9 (Ιουλ. 2000)	99,2	94,7	98,2	102,9	105,6	95,5	106,1	105,4		
Περιοχή	2022											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	112,6	113,8	105,7	103,9	103,6	101,9	97,8	97,1	93,9	92,9	94,1	95,6
Ευρωζώνη	113,0	114,4	106,2	104,3	104,2	103,1	98,6	97,8	94,4	93,8	95,1	97,0
Ελλάδα	113,0	113,9	111,5	103,9	107,4	104,2	100,5	100,7	105,7	99,0	101,6	103,8
Περιοχή	2023											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	97,8	97,7	97,3	97,3								
Ευρωζώνη	99,7	99,6	99,2	99,3								
Ελλάδα	106,2	107,9	107,0	108,8								

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-27 και Ελλάδα (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώθηκε στις -18,9 μονάδες στην ΕΕ και στις -17,5 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, τους τελευταίους 12 μήνες κινήθηκαν οριακά ανοδικά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ εντονότερα ανοδικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για την εξέλιξη της στους επόμενους 12 μήνες. Ήπια ανοδικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας στην Ευρωζώνη αλλά και στην ΕΕ, ενώ οι προβλέψεις για αγορές τους επόμενους μήνες βελτιώνονται ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες.

ΕΛΛΑΔΑ: Βελτιώνεται το οικονομικό κλίμα στην υψηλότερη επίδοση των τελευταίων 12 μηνών

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ενισχύεται εκ νέου μετά τη μικρή πτώση του προηγούμενου μήνα και διαμορφώνεται στις 108,8 μονάδες τον Απρίλιο από 107,0 μονάδες τον Μάρτιο. Είναι το υψηλότερο σημείο του δείκτη κατά τους τελευταίους 12 μήνες. **Αυτή η εξέλιξη είναι αποτέλεσμα της βελτίωσης των προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς στους υπόλοιπους τομείς οι μεταβολές ήταν πτωτικές, ενώ και η καταναλωτική εμπιστοσύνη επιδεινώνεται.** Σε ό,τι αφορά τα νοικοκυριά, φαίνεται πως κυριαρχεί η αρνητική επίδραση από τη συνεχιζόμενη, αν και λιγότερο έντονα, τάση αύξησης τιμών στα τρόφιμα και άλλα βασικά αγαθά. Όμως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά μέσο όρο φέτος η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται υψηλότερα του περυσινού μέσου όρου, όπως άλλωστε συμβαίνει και στο συνολικό δείκτη του οικονομικού κλίματος. Ενόψει των επικείμενων εκλογών, φαίνεται πως στην οικονομία κυριαρχούν συνολικά θετικές προσδοκίες, όμως υπάρχει ταυτόχρονα μια στάση αναμονής ενόψει της οικονομικής πολιτικής που θα διαμορφωθεί μετεκλογικά και των υπολοίπων δεδομένων σε ένα ευμετάβλητο παγκόσμιο οικονομικό πλαίσιο.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση διατηρήθηκε αμετάβλητο, οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα ενισχύθηκαν και οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες παρέμειναν στο επίπεδο του προηγούμενου μήνα .
- στις **Κατασκευές**, οι αρνητικές προβλέψεις για την παραγωγή ενισχύθηκαν σημαντικά, ενώ αντίθετα οι έντονα θετικές προβλέψεις για την απασχόληση εξασθενούν.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα, με το ύψος των αποθεμάτων να κλιμακώνεται οριακά, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των πωλήσεων βελτιώνονται σημαντικά.
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν σημαντικά, εκείνες για τη ζήτηση βελτιώθηκαν ηπιότερα, ενώ παράλληλα οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης ενισχύθηκαν αισθητά.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι αρνητικές προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας ενισχύθηκαν ελαφρά, όπως και οι αντίστοιχες για τη δική τους οικονομική κατάσταση. Παράλληλα εξασθένησαν οριακά οι προβλέψεις για μείζονες αγορές και υποχώρησε ήπια η πρόθεση για αποταμίευση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Οριακή επιδείνωση προσδοκιών λόγω μικρής κλιμάκωσης των αποθεμάτων

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία εξασθένησε οριακά τον Απρίλιο, στις 108,9 μονάδες, από 109,2 μονάδες τον Μάρτιο, στην τρίτη πάντως υψηλότερη επίδοση του τελευταίου έτους. **Από τις μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και την τρέχουσα ζήτηση διατηρήθηκε αμετάβλητο όπως και το θετικό ισοζύγιο προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, ενώ το ύψος των αποθεμάτων κλιμακώθηκε ελαφρώς.** Αναλυτικά:

α) Το αρνητικό **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, διατηρήθηκε στις -8 μονάδες τον Απρίλιο με το 21% των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 13% (από 16%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται θετικό στις +30 μονάδες, με το 43% των επιχειρήσεων να προβλέπει αύξηση της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 13% (από 11%) μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο ενισχύεται στις +6 μονάδες, με το 19% (από 18%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα.

δ) Στους δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας καταγράφηκαν κυρίως ανοδικές τάσεις: οι θετικές **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** εξασθένησαν ήπια στις +17 (από +22) μονάδες, οι αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** υποχώρησαν οριακά (-19 από -20 μονάδες), ενώ παράλληλα, οι **προβλέψεις για εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** ενισχύθηκαν σημαντικά στις +8 μονάδες (από -3).

ε) Οι θετικές **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** εξασθένησαν ελαφρά, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +31 μονάδες από +37, με το 45% (από 48%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο πωλήσεων το προσεχές χρονικό διάστημα, ενώ το 14% (από 11%) μείωσή τους. Από την άλλη πλευρά αντίθετα, ο θετικός δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** ενισχύθηκε σημαντικά στις +25 (από +9) μονάδες, με το 16% (από 23%) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωσή τους.

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
		Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Βιομηχανία (2000-2010=100)		66,2 (Φεβ. 2009)	117,6 (Μάιος 2000)	97,0	98,1	102,8	103,6	93,9	106,3	105,5		
2022												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ	
116,8	116,7	117,1	108,8	111,4	103,9	101,2	99,5	98,2	95,9	95,5	100,4	
2023												
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ	
107,4	111,5	109,2	108,9									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** υποχώρησαν οριακά στους 4,7 μήνες, με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** παράλληλα να εξασθενεί στο 73,4%, από 75,4% τον Μάρτιο.

ζ) Ο δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** υποχώρησε αισθητά στις +3 (από +9) μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης να εξασθενεί στο 11% (από 18%), αλλά και ένα 3% (από 9%) να αναμένει μείωσή της.

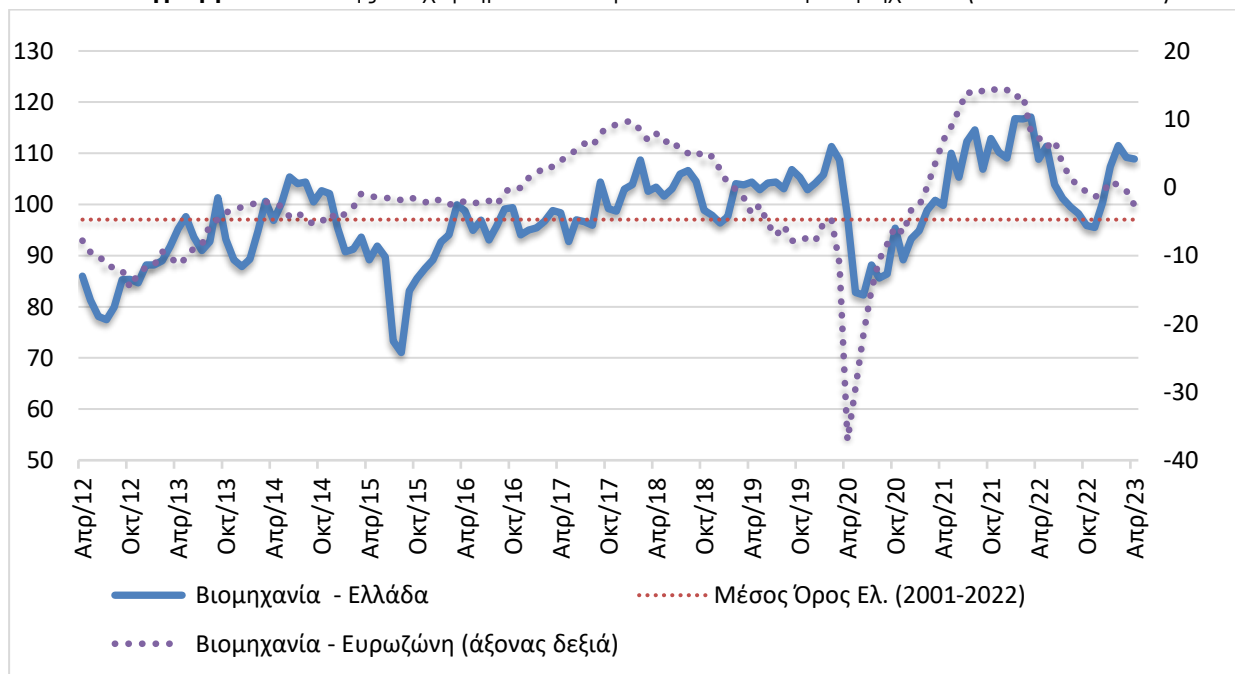
η) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** υποχώρησε στις +3, με το 15% (από 24%) να εξακολουθεί να αναμένει αύξηση τους.

θ) Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το 39% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η επιχειρηματική λειτουργία του είναι απρόσκοπτη, ενώ από τις υπόλοιπες, το 27% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 8% την ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού και το 11% άλλους συγκυριακούς λόγους.

ι) Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις των ερωτηθέντων βελτιώθηκαν έναντι του προηγούμενου τριμήνου ως προς την αγορά της ΕΕ (+11 από +3 μον. ο δείκτης) και τις λοιπές αγορές (+14 από +3 μον. το ισοζύγιο), ενώ ως προς την εγχώρια αγορά υποχώρησαν οριακά (+8 μον. ο δείκτης από +9 μον.).

κ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους τους προσεχείς μήνες**, καταγράφηκε αισθητή ενίσχυση στους σχετικούς δείκτες σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου ως προς τις βαλκανικές χώρες (+7 από -6 μονάδες), ηπιότερη ως προς την ΕΕ (+22 από +13 μον.) ενώ στις λοιπές χώρες οι προβλέψεις διατηρήθηκαν αμετάβλητες στις +27 μονάδες.

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από τη DG Ecfín

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αβεβαιότητα για το οικονομικό περιβάλλον παραμένει, καθώς στην ερώτηση που αφορά **στην ευκολία πρόβλεψης της μελλοντικής ανάπτυξης της επιχείρησης**, τον Απρίλιο το 53% των επιχειρήσεων θεώρησαν ότι αυτή μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, έναντι 56% τον Μάρτιο.

Σε επίπεδο βασικών τομέων, ο δείκτης προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** ενισχύθηκε οριακά στις 105,8 μονάδες (από 105,7 μον.). Σημειώθηκε μικρή βελτίωση στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες, ενώ αντίθετα οι ήπια αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση υποχώρησαν ελαφρά και τα αποθέματα κλιμακώθηκαν αισθητά. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** ο δείκτης ενισχύθηκε ελαφρά στις 127,7 (από 124,1) μονάδες. Η βελτίωση προήλθε κυρίως από την σημαντική ενίσχυση τις προβλέψεις για την παραγωγή τους 3-4 προσεχείς μήνες με τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται ελαφρά. Μικρή επιδείνωση παρουσίασε ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 109,9 (από 110,9) μονάδες, με τις αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να ενισχύονται ελαφρά, την παραγωγή τους προσεχείς μήνες να υποχωρεί ήπια και τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται αισθητά.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Εξασθένιση των προσδοκιών σε Δημόσια και Ιδιωτικά έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές εξασθένησε αρκετά τον Απρίλιο, στις 148,5 μονάδες (από 172,7 μον. τον Μάρτιο), παραμένοντας ωστόσο σε επίπεδο κατά πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (132,2 μονάδες). Αυτή η μεταβολή ήταν αποτέλεσμα της αισθητής υποχώρησης των προσδοκιών **στις Ιδιωτικές Κατασκευές, με τα Δημόσια έργα να κινούνται επίσης πτωτικά. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων ενισχύονται σημαντικά, ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση εξασθενούν.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων ενισχύεται σημαντικά (-45 από -27 μονάδες), με το μόλις 3% (από 17%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει αισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών το επόμενο τρίμηνο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώθηκε στις +55 (από +71) μονάδες, με το 55% (από 74%) των ερωτηθέντων να προβλέπει αύξηση των θέσεων εργασίας στον τομέα και ένα μόλις 1% (από 3%) να εκτιμά μείωσή τους. Στα υπόλοιπα στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών στρέφονται αρνητικές (-3 από +4 μονάδες), με τους μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας να εξασθενούν ήπια στους 13,5 (από 15,7). Στο πεδίο των τιμών, οι πληθωριστικές προσδοκίες υποχώρησαν ελαφρά (+25 από +36 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 12% των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Οι περισσότερες επιχειρήσεις (26%) επισημαίνουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, ένα 22% τη χαμηλή ζήτηση, αλλά και ένα 17% την ανεπαρκή χρηματοδότηση.

Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Κατασκευές (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
		14,3 (Απρ. 2020)	155,7 (Μάρ. 2000)	82,4	55,4	58,1	58,1	62,7	127,5	114,5	
2022											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
127,4	140,0	144,1	132,2	103,7	122,9	94,4	93,3	97,9	110,4	105,7	102,4
2023											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
104,8	158,2	172,7	148,5								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

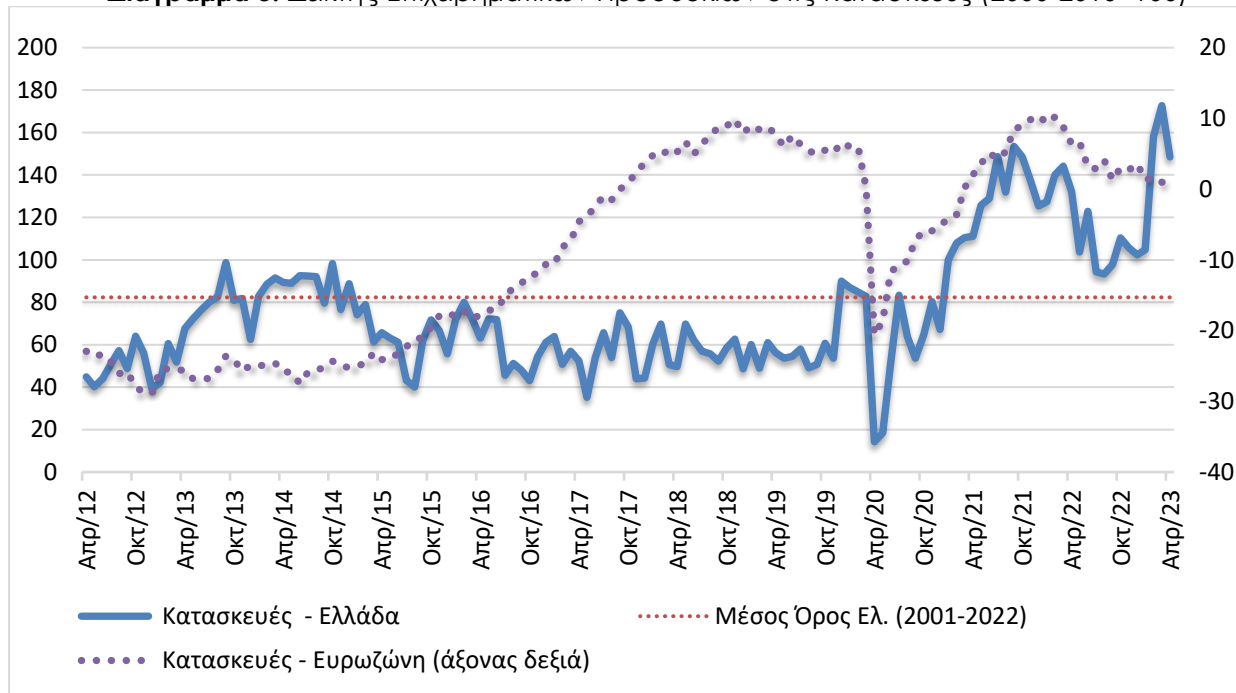
Πηγή: IOBE

Στην ερώτηση η οποία προσπαθεί να αξιολογήσει το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον, φαίνεται - παρά τις πιο απαισιόδοξες προσδοκίες - να υποχωρεί η αβεβαιότητα τον Απρίλιο καθώς το 40% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, έναντι 52,2% τον Μάρτιο.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Σημαντική εξασθένηση παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** και διαμορφώθηκε στις 128,8 μονάδες (από 162,8), επίπεδο υψηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (125,1 μον.). Οι απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών ενισχύθηκαν σημαντικά τον Απρίλιο (-49 από -18 μονάδες), ενώ παράλληλα υποχώρησαν αισθητά οι προσδοκίες για την απασχόληση οι οποίες διαμορφώθηκαν στις +45 (από +65) μονάδες. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν (-27 από -13 μον. ο δείκτης), με τους μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας να εξασθενούν (10,6 από 13,9). Ως προς τις τιμές, οι πληθωριστικές τάσεις εξασθένησαν αισθητά (+38 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο από +52 τον προηγούμενο μήνα). Τέλος, μόλις το 8% των επιχειρήσεων δεν αναφέρει προσκόμματα στη λειτουργία του. Αντίθετα το 32% των επιχειρήσεων αναφέρουν τη χαμηλή ζήτηση, το 19% την έλλειψη εργατικού δυναμικού και το 14% την ανεπάρκεια χρηματοδότησης ως βασικά εμπόδια λειτουργίας τους.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Μικρή επιδείνωση έναντι του Μαρτίου παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**. Διαμορφώθηκε στις 165,9 (από 175,5 τον Μάρτιο) μονάδες, σημαντικά υψηλότερα όμως από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδό του (134,6 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο αρνητικός δείκτης των -39 μονάδων τον προηγούμενο μήνα διατηρήθηκε αμετάβλητος. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό θετικό ισοζύγιο υποχώρησε ελαφρά, στις +65 μονάδες (από +78). Δύο στις τρεις επιχειρήσεις του κλάδου αναμένουν περισσότερες θέσεις απασχόλησης, ενώ μόλις το 2% προβλέπει μείωσή τους. Υποχώρησε ήπια στις +25 (από +27) μονάδες ο δείκτης εκτιμήσεων για το επίπεδο των τρεχουσών εργασιών, ενώ αντίθετα το ισοζύγιο των τιμών σημείωσε υποχώρηση 5 μονάδων και διαμορφώθηκε στις +9 μονάδες. Τέλος, μόλις το 17% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 21% να αναφέρει την περιορισμένη χρηματοδότηση, το 34% την έλλειψη εργατικού δυναμικού και ένα 10% τη χαμηλή ζήτηση ως το βασικότερο εμπόδιο λειτουργίας τους.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Σημαντική ενίσχυση στις προσδοκίες, αισιοδοξία για τις πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** ενισχύθηκε σημαντικά τον Απρίλιο στις 119,2 μονάδες, από 114,5 μονάδες τον Μάρτιο. **Η ενίσχυση αυτή είναι αποτέλεσμα της έντονης βελτίωσης προσδοκιών στον κλάδο Τροφίμων-Ποτών-Καπνού και της ηπιότερης στα Πολυκαταστήματα, με τους υπόλοιπους κλάδους να κινούνται πτωτικά.** Αναλυτικά, οι θετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις διαμορφώνονται εκ νέου στις +50 μονάδες με τις θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων στο επόμενο τρίμηνο να βελτιώνονται σημαντικά και να διαμορφώνονται στις +47(από +31) μονάδες. Οι νέες παραγγελίες ενισχύονται (+16 από +14 μονάδες), ενώ τα αποθέματα κλιμακώνονται οριακά και διαμορφώνονται στις +17 (από +16) μονάδες. Οι αισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται ελαφρά (+33 από +27 μονάδες), ενώ ως προς τις τιμές, το 49% αναμένει άνοδο, ενδεικτικό των πληθωριστικών πιέσεων. Ως προς το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον αυτός υποχωρεί σημαντικά καθώς το 59,8% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, χαμηλότερα από τον Μάρτιο (74,3%).

Οι προσδοκίες στους επιμέρους κλάδους είναι μικτές, με τον κλάδο Τροφίμων-Ποτών-Καπνού και τα Πολυκαταστήματα να κινούνται ανοδικά και τους λοιπούς κλάδους να κινούνται αντίθετα. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** ενισχύθηκε σημαντικά τον Απρίλιο και διαμορφώθηκε στις 114,9 (από 99,9) μονάδες, έντονα υψηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (45,8 μον.). Οι τρέχουσες πωλήσεις διατηρήθηκαν έντονα θετικές στις +88 μονάδες, ενώ παράλληλα οι προσδοκίες για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου ενισχύονται σημαντικά στις +75 (από +48) μονάδες. Όμως τα αποθέματα αποκλιμακώνονται στις +54 μονάδες (από +81), ενώ με αποτέλεσμα να ενισχύονται οι παραγγελίες προς προμηθευτές (+49 από +22 μον.). Βελτιώνεται επίσης το ισοζύγιο των προβλέψεων για την απασχόληση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +41 (από +39) μονάδες, ενώ οι πληθωριστικές τάσεις των τιμών ενισχύονται (+85 από +58 μονάδες).

Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		52,6 (Ιούλ. 2010)	128,7 (Μάιος 2007)	93,6	94,6	104,5	109,6	87,9	100,2	94,9	
2022											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
110,3	96,5	89,5	85,0	89,8	89,0	93,0	84,9	86,9	103,5	110,5	100,3
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
106,9	113,3	114,5	119,2								

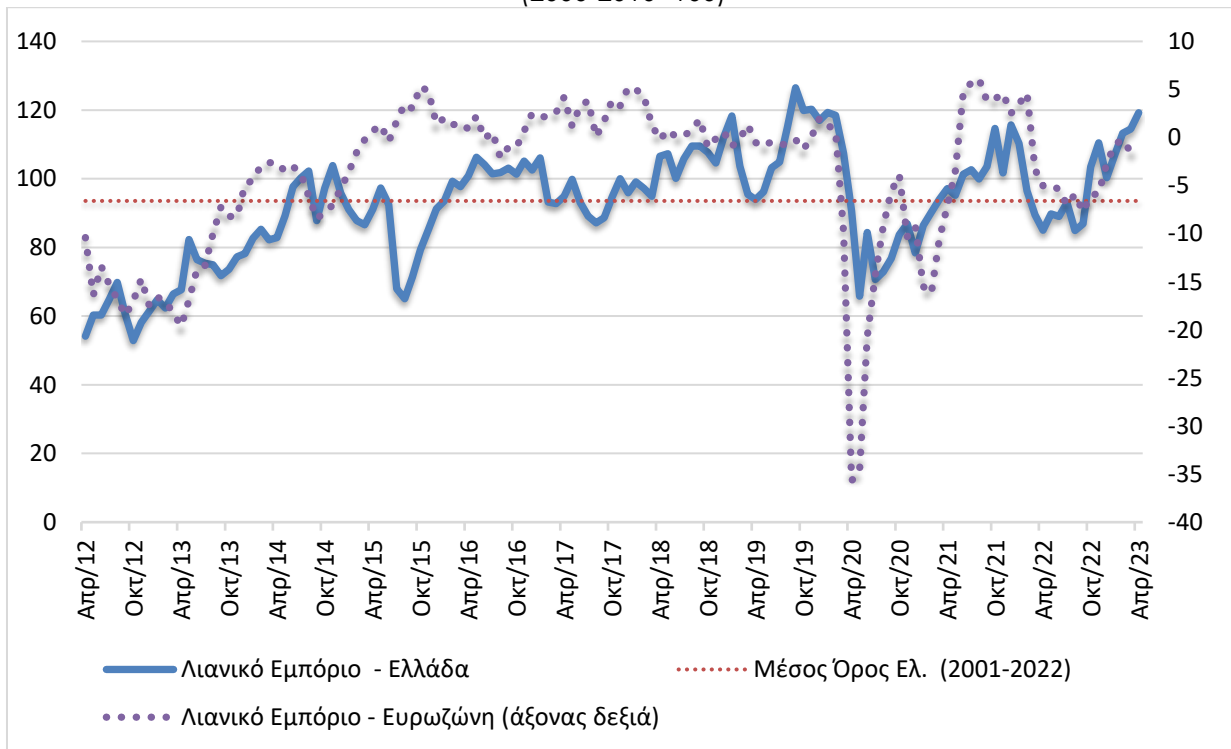
Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων. **Πηγή:** IOBE

Έντονα πτωτικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, υποχωρώντας στις 92,1 (από 110,2) μονάδες, υψηλότερα ωστόσο από το αντίστοιχο επίπεδο πέρυσι (82,6 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις στρέφονται σε θετικές (+32 από -19 μονάδες), ενώ αντίθετα έντονα πτωτικά κινούνται οι προβλέψεις για το επόμενο διάστημα

και διαμορφώνονται στις -43 (από +22) μονάδες. Τα αποθέματα διαμορφώνονται πλέον σχεδόν σε κανονικά για την εποχή επίπεδα (+3 από -41 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ οι παραγγελίες προς προμηθευτές ενισχύονται ελαφρά. Από την άλλη πλευρά, εξασθενούν οι προβλέψεις για την απασχόληση, ενώ στις τιμές το σχετικό ισοζύγιο υποχωρεί σημαντικά και διαμορφώνεται στις -17 μονάδες.

Οι προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** υποχωρούν οριακά και ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται τον Απρίλιο στις 110,0 (από 111,0) μονάδες, αισθητά υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι (85,8 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις κινήθηκαν ήπια πτωτικά στις +41 μονάδες (από +43), ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις στις πωλήσεις στο επόμενο διάστημα εξασθένησαν ελαφρά (+44 από +49 μονάδες). Παράλληλα, ο δείκτης αποθεμάτων αποκλιμακώθηκε ήπια (+23 από +26 μονάδες), ενώ οι παραγγελίες προς προμηθευτές ενισχύθηκαν κατά 2 μονάδες και διαμορφώθηκαν στις +20 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται και διαμορφώνονται στις +34 μονάδες (από +26 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης συνεχίζει να υποδηλώνει σημαντική αύξηση (+34 από +29 μονάδες).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Μικρή εξασθένηση σημειώνεται τον Απρίλιο στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, στις 124,5 (από 126,2) μονάδες, πολύ υψηλότερα ωστόσο από την αντίστοιχη περίοδο του 2022 (108,5 μονάδες). Οι τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου ενισχύονται περαιτέρω και διαμορφώνονται στις +40 από +27 μονάδες, ενώ παράλληλα οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου διατηρούνται αμετάβλητες στις +28 μονάδες. Τα αποθέματα παραμένουν σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα αν και κλιμακώνονται ελαφρά (+10 από -6 μονάδες), με τις παραγγελίες προς προμηθευτές να εξασθενούν ελαφρά στις +8 (από +14) μονάδες. Παράλληλα,

οι προβλέψεις για την απασχόληση κλιμακώνονται έντονα και διαμορφώνονται στις +36 (από +11) μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται σε έντονα πληθωριστικά επίπεδα, στις +41 μονάδες.

Σημαντική βελτίωση παρατηρείται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα**, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις 128,1 μονάδες από 112,5 τον προηγούμενο μήνα. Οι θετικές εκτιμήσεις διαμορφώνονται καθολικά θετικές (από +48 μονάδες), ενώ οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου ενισχύονται ήπια και διαμορφώνονται στις +50 (από +48) μονάδες. Τα αποθέματα έχουν πλήρως ρευστοποιηθεί, ενώ παράλληλα οι προβλέψεις για παραγγελίες προς προμηθευτές διατηρούνται έντονα αισιόδοξες στις +50 μονάδες. Σε υψηλά επίπεδα διατηρούνται και οι προβλέψεις για την απασχόληση στις +74 μονάδες (από +71 μον.), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης εμφανίζει διατηρεί τις έντονα πληθωριστικές του τάσεις, αν και υποχωρούν σημαντικά (+50 από +95 μονάδες).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Σημαντική ενίσχυση των προσδοκιών, αισιόδοξες εκτιμήσεις για τη ζήτηση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** ενισχύθηκε σημαντικά, στις 116,2 μονάδες, από 102,2 τον Μάρτιο. **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κλιμακώνονται, ενώ παράλληλα βελτιώνονται και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση αλλά και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των *εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* κινείται ανοδικά, στις +21 μονάδες (από +5), ενώ παράλληλα ο δείκτης *εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση* διαμορφώνεται στις +26 (από +6) μονάδες. Αισθητά ανοδικές είναι οι *προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου* στις +60 (από +46) μονάδες, ενώ και εκείνες για την απασχόληση ενισχύονται και διαμορφώνονται στις +38 (από +32) μονάδες. Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται ψηλά στις +23 μονάδες. Μια στις τέσσερις σχεδόν επιχειρήσεις (24%) δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 17% των επιχειρήσεων να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 23% των επιχειρήσεων τις τρέχουσες εξελίξεις ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του. Στην ερώτηση σχετικά με το βαθμό αβεβαιότητας στο οικονομικό περιβάλλον, το 51% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, ελαφρώς υψηλότερα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (48%).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων με εξαίρεση τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, οι υπόλοιποι σημειώνουν βελτίωση. Αναλυτικότερα:

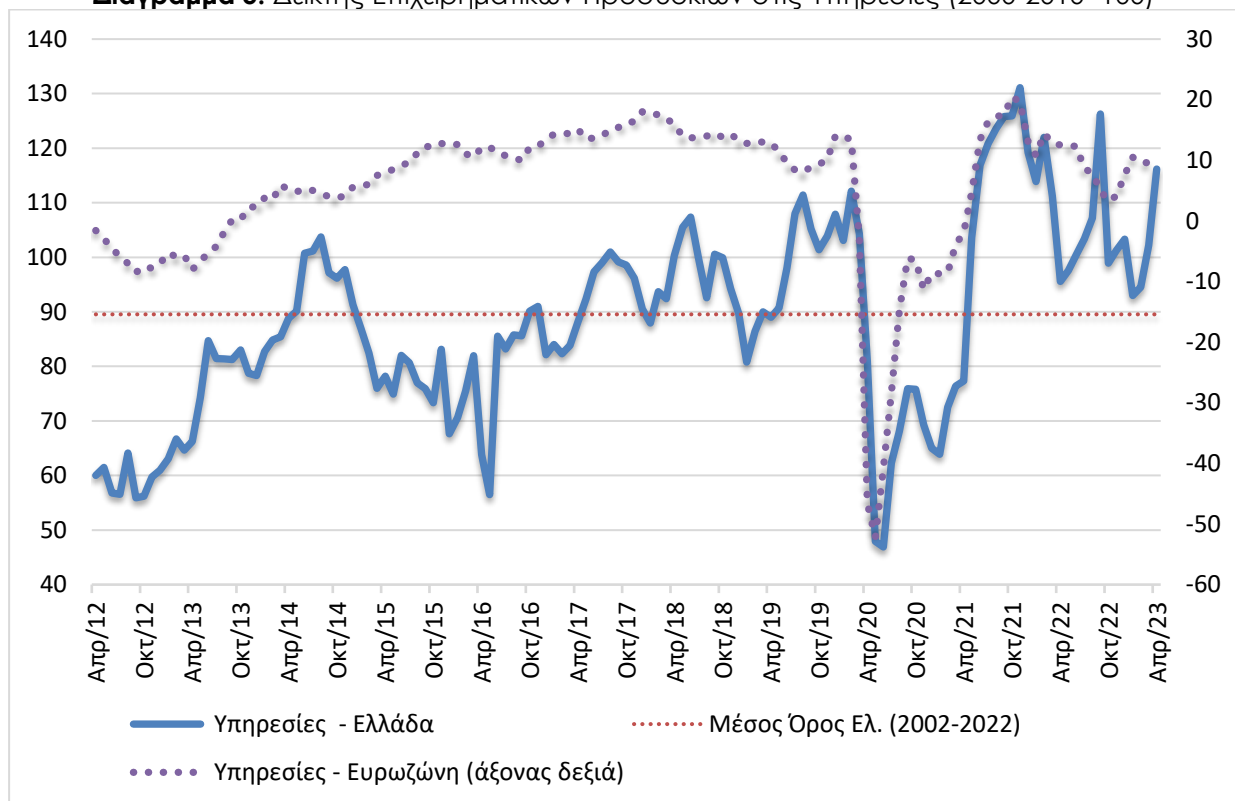
Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία**, ενισχύεται κατακόρυφα στις 149,5 (από 108,3) μονάδες. Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων είναι έντονα θετικές, στις +33 μονάδες, ενώ παράλληλα, έντονα ανοδικά κινούνται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και διαμορφώνονται στις +63 (από -5) μονάδες, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης να κινούνται ήπια ανοδικά και να διαμορφώνονται στις +67 μονάδες (από +65 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Οι προβλέψεις για την απασχόληση διατηρούνται πολύ αισιόδοξες (στις +61 από +48 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται στις +66 μονάδες, υποδεικνύοντας πληθωριστικές πιέσεις.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας	Ακραίες τιμές				Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (2000-2010=100)	Min	Max									
	46,9 (Ιουν. 2020)	140,2 (Ιουλ. 2000)	2002-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
			89,9	92,7	97,0	97,7	76,0	104,7	106,8		
2022											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
113,9	122,0	111,2	95,6	97,6	100,5	103,4	107,2	126,3	98,9	101,3	103,3
2023											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
93,0	94,5	102,2	116,2								

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Έντονα πτωτικά κινείται ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (χωρίς Τράπεζες), στις 114,1 (από 123,8) μονάδες, σε ήπια χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με εκείνο του προηγούμενου έτους (122,3 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διατηρήθηκαν θετικές και διαμορφώθηκαν στις +17 (από +21 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ εκείνες της τρέχουσας ζήτησης ενισχύθηκαν οριακά (στις +17 μονάδες από +16 μονάδες). Παράλληλα, αισθητά πτωτικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, οι οποίες από τις +37 μονάδες διαμορφώθηκαν στις +11, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση από κανονικές για την εποχή διαμορφώθηκαν στις +17 μονάδες. Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο σχετικός δείκτης κινήθηκε ελαφρώς πληθωριστικά και διαμορφώθηκε στις +6 μονάδες, ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη λειτουργία ενισχύθηκε στο 44% (από 37%) με το μεγαλύτερο εμπόδιο να είναι η ανεπάρκεια ζήτησης (39%).

Αισθητά ανοδικά κινήθηκε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, στις 106,4 (από 98,6 μονάδες), επίπεδο ήπια υψηλότερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό (102,5 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων εξασθενεί ελαφρώς (+16 από +22 μονάδες), με τις θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση να κινούνται όμως ανοδικά (+20 από +15 μονάδες). Αντίθετα, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης ενισχύθηκαν έντονα στις +40 (από +11) μονάδες, με τις προβλέψεις για την απασχόληση να διαμορφώνονται οριακά χαμηλότερα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, στις +24 (από +26) μονάδες. Από την άλλη πλευρά η πληθωριστική τάση ενισχύθηκε στις +20 (από +19) μονάδες, ενώ το 24% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 16% να αναφέρει την ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού, το 22% την ανεπάρκεια ζήτησης και άλλο ένα 14% παράγοντες σχετικούς με τις τρέχουσες εξελίξεις, ως εμπόδια λειτουργίας.

Ήπια ενίσχυση παρουσιάζει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** και διαμορφώνεται στις 95,7 (από 91,2) μονάδες, σε αντίστοιχο επίπεδο με πέρυσι (95,3 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων υποχωρούν ήπια και ισοσκελιζονται, ενώ αντίθετα κινούνται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και διαμορφώνονται στις +18 (από +8) μονάδες. Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης βελτιώθηκαν και διαμορφώθηκαν στις +29 (από +15) μονάδες, όπως και οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση οι οποίες ενισχύθηκαν και από τις +23 μονάδες διαμορφώθηκαν στις +29 μονάδες. Ταυτόχρονα περιορίστηκαν ελαφρώς οι πληθωριστικές τάσεις για τις τιμές (στις +6 μονάδες από +8 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, το 18% (από 46%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 21% των επιχειρήσεων να αναφέρεται σε ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού και ένα 35% στη χαμηλή ζήτηση ως βασικό πρόσκομμα στη λειτουργία της.

Έντονα ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 111,9 (από 89,8) μονάδες. Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση αμβλύνονται σημαντικά και ισοσκελιζονται, ενώ αντίθετα οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση αμβλύνονται έντονα και στρέφονται θετικές (+18 από -20 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Έντονα θετικές διατηρούνται οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης αν και υποχωρούν ελαφρά (στις +79 από +60 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου διατηρούνται σχεδόν αμετάβλητες στις +33 (από +32) μονάδες. Το ισοζύγιο των τιμών διατηρεί οριακά τις πληθωριστικές του τάσεις (στις +2 μονάδες), ενώ τέλος, το 26% των επιχειρήσεων επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το μεγαλύτερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, αλλά το 39% τις τρέχουσες εξελίξεις γενικότερα.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ: Επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, εξασθένηση σε όλους τους επιμέρους παράγοντες

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε εκ νέου τον Απρίλιο και διαμορφώθηκε στις 44,6 μονάδες, έναντι -41,4 μονάδες τον Μάρτιο, επίπεδο πάντως υψηλότερο εκείνου πριν ένα χρόνο (-55,3 μονάδες)¹. Παρά την προεκλογική περίοδο, οι συνεχείς ανατιμήσεις των προϊόντων και το υψηλό κόστος ζωής φαίνεται να επηρεάζουν αρνητικά τις προσδοκίες, καθώς ειδικά οι εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών έχει επιδεινωθεί ραγδαία. Βεβαίως κατά μέσο όρο φέτος ο δείκτης κινείται υψηλότερα του περυσινού μέσου όρου υποδηλώνοντας βελτίωση εντός του 2023. Όμως ο δείκτης κινείται σε χαμηλά επίπεδα πλέον, με αποτέλεσμα και αυτόν τον μήνα οι Έλληνες καταναλωτές να εμφανίζονται ως οι περισσότερο απαισιόδοξοι στην ΕΕ, με τους καταναλωτές στην Ουγγαρία με επίπεδο δείκτη -34,6 και την Σλοβενία (-31,4) να ακολουθούν. Όπως συμβαίνει από τις αρχές του έτους καμιά χώρα δεν βρίσκεται στο θετικό πεδίο τιμών. Οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -18,9 μονάδες στην ΕΕ και στις -17,5 μονάδες στην Ευρωζώνη. Αναλυτικά:

- **Αισθητή επιδείνωση στις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες**

Οι αρνητικές εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προηγούμενους 12 μήνες κλιμακώνονται αισθητά τον Απρίλιο στις -51,6 μονάδες (έναντι -45,3). Το 68% (από 62%) των νοικοκυριών εκτίμησε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ μόλις το 4% θεωρεί πως επήλθε μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -19,2 και -19,0 μονάδες αντίστοιχα.

- **Περισσότερο απαισιόδοξοι οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες εξασθένησαν τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -39,9 (από -34,9) μονάδες τον Μάρτιο. Το 56% (από 51%) των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 8% (από 9%) προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -9,0 και -7,3 μονάδες αντίστοιχα.

- **Περισσότερο απαισιόδοξοι και οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο παρουσίασε μικρή ενίσχυση τον Απρίλιο και διαμορφώθηκε στις -38,4 (από -37,4) μονάδες. Το 57% (από 55%) των καταναλωτών προέβλεψε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 19% το οποίο αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -29,9 και -25,1 μονάδες αντίστοιχα.

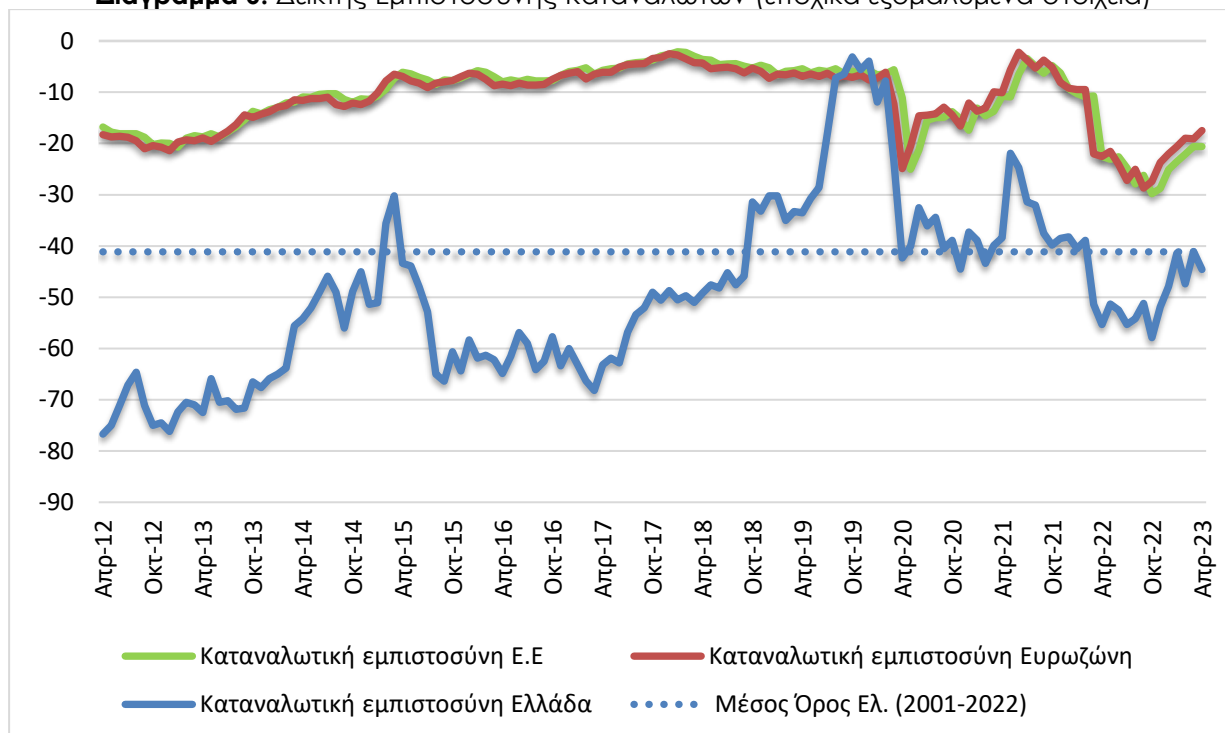
¹ Από τον Απρίλιο του 2022, η μέθοδος εποχικής προσαρμογής των στοιχείων της Έρευνας άλλαξε. Ακολούθως, όλα τα προηγούμενα αποτελέσματα έχουν αναθεωρηθεί ελαφρώς.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
ΕΕ-27	-24,0 (Ιουν. 2022)	-1,7 (Μάιος 2000)	-11,4	-4,6	-4,1	-6,1	-14,5	-8,5	-23,0				
Ευρωζώνη	-24,4 (Μάρ. 2009)	-1,9 (Μάιος 2000)	-11,8	-5,2	-4,8	-7,0	-14,2	-7,5	-21,9				
Ελλάδα	-80,8 (Φεβρ. 2012)	+3,2 (Απρ. 2000)	-41,1	-58,9	-44,0	-19,8	-32,5	-35,4	-50,7				
Περιοχή	2022												
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
ΕΕ-27	-10,9	-10,7	-22,6	-23,1	-22,6	-24,8	-27,9	-26,2	-29,8	-28,8	-25,1	-23,5	
Ευρωζώνη	-9,5	-9,5	-22	-22,4	-21,5	-24	-27,2	-25	-28,7	-27,4	-23,7	-22	
Ελλάδα	-40,5	-38,9	-51,4	-55,3	-51,3	-52,5	-55,3	-54,2	-51,2	-57,9	-51,9	-47,9	
Περιοχή	2023												
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
ΕΕ-27	-22,1	-20,6	-20,6	-18,9									
Ευρωζώνη	-20,6	-19,0	-19,1	-17,5									
Ελλάδα	-41,4	-47,4	-41,4	-44,6									

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

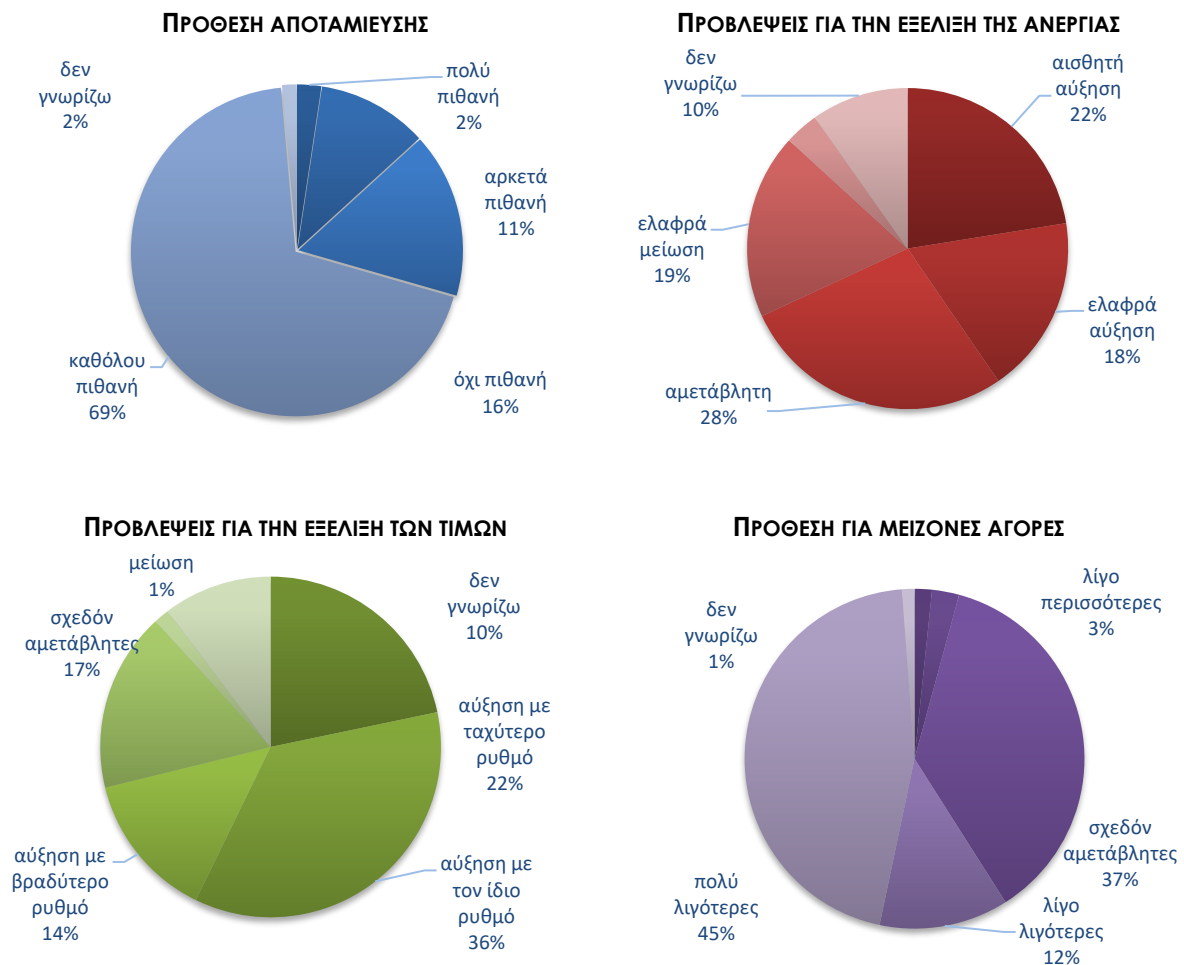
Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

• Μικρή επιδείνωση στην πρόθεση για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επιπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) υποχώρησε με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -48,7 (από -47,0) μονάδες. Το 58% (από 56%) των καταναλωτών προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 4% αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -17,4 μονάδες στην ΕΕ και στις -18,5 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Διάγραμμα 7: Ενδεικτικές μεταβλητές της έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

- **Μικρή επιδείνωση της πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες υποχώρησε ελαφρά τον Απρίλιο και διαμορφώθηκε στις $-69,4$ μονάδες (από $-67,3$). Το 85% των νοικοκυριών δεν θεωρεί πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 13% τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις $+2,4$ μονάδες στην ΕΕ και στις $+2,3$ μονάδες στην Ευρωζώνη.

- **Μικρή επιδείνωση στις προβλέψεις για την ανεργία**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες ενισχύθηκε τον Απρίλιο, στις $+18,7$ μονάδες, από $+12,7$ τον Μάρτιο. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προέβλεψε μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας ενισχύθηκε στο 40% (από 36%), με το 22% (από 25%) των ερωτηθέντων να αναμένει ελαφρά μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις $+19,3$ και $+15,9$ μονάδες.

- **Αισθητή ενίσχυση των προβλέψεων για άνοδο των τιμών**

Ο θετικός δείκτης για τις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες ενισχύθηκε αισθητά τον Απρίλιο και διαμορφώθηκε στις $+29,5$ μονάδες, έναντι $+22,7$ μονάδων τον Μάρτιο. Το 57% (από 50%) των νοικοκυριών προέβλεψε άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 17% (από 21%) αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις $+14,3$ και $15,1$ μονάδες αντίστοιχα.

- **Αύξηση του ποσοστού που «αντλεί από τις αποταμιεύσεις τους»**

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» εξασθένησε ήπια στο 61% (από 64%), ενώ στο 13% (από 10%) ενισχύθηκε το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δήλωσαν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αποτελούν το 17% (από 18%) του συνόλου, ενώ το ποσοστό όσων δήλωσαν ότι «έχουν χρεωθεί» ενισχύθηκε οριακά στο 9%.

- **Ενίσχυση του ποσοστού των νοικοκυριών που είναι αβέβαια για τη μελλοντική οικονομική κατάστασή τους**

Στο ερώτημα το οποίο αξιολογεί το βαθμό αβεβαιότητας των νοικοκυριών ως προς τις μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις, το 61% έκρινε τον Απρίλιο ότι η οικονομική κατάστασή του μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, ποσοστό υψηλότερο σε σχέση με το 59% του προηγούμενου μήνα.

Τον Απρίλιο, εξετάζονται σε τριμηνιαία βάση στην έρευνα καταναλωτών τρία πρόσθετα ζητήματα, τα οποία εξειδικεύουν περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικά:

- Μικρή επιδείνωση παρουσίασε τον Απρίλιο η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -90,9 (από -88,2 τον Ιανουάριο) μονάδες. Αυτή η επίδοση παραμένει αισθητά δυσμενέστερη από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώθηκαν στις -68,4 (από -68,2) και -69,4 (από -70,9) μονάδες, στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το 97,6% (από 95,9%) των καταναλωτών στην Ελλάδα δηλώνει ότι δεν είναι πιθανό να αγοράσει αυτοκίνητο εντός του προσεχούς 12μήνου.
- Βελτίωση σημειώθηκε και στην πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -90,3 (από -91,8) μονάδες, ισοζύγιο επίσης αρκετά χειρότερο από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, καθώς αυτός διαμορφώθηκε στην ΕΕ στις -78,8 (από -79,3) και στην Ευρωζώνη στις -80,0 (από -80,8) μονάδες. Το 4,7% (από 3,9%) των νοικοκυριών εγχωρίως δηλώνει ότι ίσως να προβεί σε αγορά ή κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Μικρή ενίσχυση καταγράφηκε στο δείκτη της πρόθεσης πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση/ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, ο οποίος διαμορφώθηκε τον Απρίλιο στις -72,7 (από -75,4) μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες βελτιώθηκαν επίσης και διαμορφώθηκαν στις -49,3 (από -50,4) μονάδες στην ΕΕ και στις -51,4 (από -52,5) μονάδες στην Ευρωζώνη. Το ποσοστό των νοικοκυριών στην Ελλάδα που δηλώνει ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσει σημαντικές δαπάνες αυτού του είδους εντός ενός έτους ενισχύθηκε στο 12,0% (από 10,8%).